

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про забезпечення прозорості у видобувних галузях

(реєстр. № 6229 від 23 березня 2017 року)

Комітет з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні 3 жовтня 2017 року (протокол № 63) на відповідність Конституції України проект Закону про забезпечення прозорості у видобувних галузях (реєстр. № 6229 від 23 березня 2017 року) (далі – Законопроект), поданий народними депутатами України О.В. Бельковою та іншими.

Згідно з пояснювальною запискою до Законопроекту він розроблений з метою надання громадськості доступу до повної та об'єктивної інформації щодо платежів суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у видобувних галузях, на користь отримувачів платежів, створення передумов для суспільно відповідального використання такими суб'єктами корисних копалин загальнодержавного значення, а також для суспільного ознайомлення та обговорення питань, пов'язаних із використанням та управлінням державою та територіальними громадами корисними копалинами загальнодержавного значення. Авторами зазначається, що Законопроект визначає організаційно-правові основи розкриття інформації у видобувних галузях, встановлює конкретні зобов'язання щодо розкриття інформації, способи розкриття інформації та відповідальність суб'єктів розкриття інформації.

Законопроект також сприятиме виконанню зобов'язань України за Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, та спрямований на імплементацію, в частині підвищення прозорості господарської діяльності у видобувних галузях, Директиви 2013/34/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 26 червня 2013 року, Директиви 2013/50/ЄС Європейського парламенту та Ради ЄС від 22 жовтня 2013 року та Директиви 2007/14/ЄС Європейського парламенту та Ради ЄС від 8 березня 2007 року.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з такого.

У Конституції України визначається, що Україна є правовою державою (стаття 1), органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України (частина друга статті 6), закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8). Органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України (частина друга статті 19 Конституції України).

Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави (частина друга статті 3 Конституції України). Для здійснення такої діяльності органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові і службові особи наділені публічною владою, тобто мають реальну можливість на підставі повноважень, встановлених Конституцією і законами України, приймати рішення чи вчиняти певні дії (підпункт 4.1 пункту 4 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 14 грудня 2011 року № 19-рп/2011).

Положення статті 13 Конституції України визначають, що земля, її надра, атмосферне повітря, водні та інші природні ресурси, які знаходяться в межах території України, природні ресурси її континентального шельфу, виключної (морської) економічної зони є об'єктами права власності Українського народу. Від імені Українського народу права власника здійснюють органи державної влади та органи місцевого самоврядування в межах, визначених цією Конституцією.

Кожний громадянин має право користуватися природними об'єктами права власності народу відповідно до закону.

Через законодавче регулювання правовідносин власності і підприємництва держава виконує конституційні обов'язки щодо відповідальності перед людиною за свою діяльність, забезпечення захисту прав усіх суб'єктів права власності і господарювання та захисту конкуренції у підприємницькій діяльності (абзац третій підпункту 2.1 пункту 2 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 5 лютого 2013 року № 1-рп/2013).

Крім того, відповідно до частини другої статті 50 Конституції України кожному гарантується право вільного доступу до інформації про стан довкілля, а також право на її поширення. Така інформація ніким не може бути засекречена.

Разом з тим, розкриття інформації у видобувних галузях узгоджується із частинами першою, другою статті 34 Конституції України, згідно яких кожному гарантується право на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань; кожен має право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб - на свій вибір.

Таке конституційне та законодавче регулювання права особи вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію узгоджується із Міжнародним пактом про громадянські і політичні права 1966 року, яким визначено, що кожна людина має право на вільне вираження свого погляду; це право включає свободу шукати, одержувати і поширювати будь-яку інформацію

та ідеї, незалежно від державних кордонів, усно, письмово чи за допомогою друку або художніх форм вираження чи іншими способами на свій вибір (пункт 2 статті 19).

Однією з гарантій реалізації конституційних прав на вільне збирання, зберігання, використання і поширення інформації є законодавче закріплення права кожного на доступ до інформації, яке згідно зі статтею 5 Закону України «Про доступ до публічної інформації» забезпечується систематичним та оперативним оприлюдненням інформації в офіційних друкованих виданнях, на офіційних веб-сайтах в мережі Інтернет, на інформаційних стендах та будь-яким іншим способом, а також шляхом надання інформації на запити (пункт 4 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 20 січня 2012 року № 2-рп/2012).

Також варто зауважити, що оскільки Законопроект розроблений з метою імплементації Директиви 2013/34/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 26 червня 2013 року, Директиви 2013/50/ЄС Європейського парламенту та Ради ЄС від 22 жовтня 2013 року та Директиви 2007/14/ЄС Європейського парламенту та Ради ЄС від 8 березня 2007 року, можна зробити висновок, що спрямованість Законопроекту узгоджується із частиною першою статті 9 Конституції України, згідно з якою чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України. Ратифікувавши Угоду про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, Україна зобов'язалась створювати відповідні національні механізми, зокрема, за принципом прозорості.

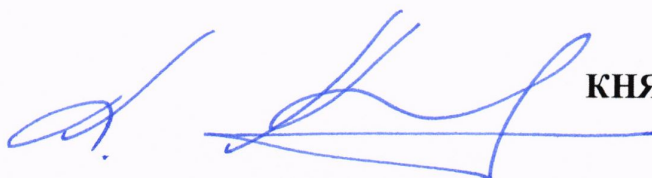
Відповідно до пунктів 8, 12 частини першої статті 92 Конституції України виключно законами України визначаються правові засади і гарантії підприємництва, організація і діяльність органів виконавчої влади.

У Рішенні від 12 лютого 2002 року № 3-рп/2002 Конституційний Суд України зазначив, що Конституція України як головне джерело національної правової системи є також базою поточного законодавства. Вона надає можливість урегулювання певних суспільних відносин на рівні законів, які конкретизують закріплені в Основному Законі положення (абзац перший підпункту 3.1 пункту 3 мотивувальної частини).

Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади в Україні, одним із повноважень якого є прийняття законів (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85 Конституції України).

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про забезпечення прозорості у видобувних галузях (реєстр. № 6229 від 23 березня 2017 року), поданий народними депутатами України О.В. Бельковою та іншими, не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

КНЯЗЕВИЧ Р.П.